

projekt

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU**

z dnia .....r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.¹⁾) zarządza się co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014 r. poz. 1715), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 3 otrzymuje brzmienie jak załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia;
- 2) załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie jak załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia;
- 3) załącznik nr 5 otrzymuje brzmienie jak załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia;
- 4) załącznik nr 6 otrzymuje brzmienie jak załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842, z 2014 r., poz. 805, poz. 850, poz. 1002, poz. 1101, poz. 1863, z 2015 r. poz. 222 oraz M.P. z 2013 r. poz. 835, z 2014 r. poz. 958

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Gdańsku
z dnia .....
zmieniającego zarządzenie w sprawie
ustanowienia planu zadań ochronnych dla
obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska
PLH220018

Załącznik nr 1. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożeń
		Istniejące	Potencjalne	
1.	1150 – Laguny przybrzeżne	1) H01.03 – Inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych; 2) H01.05 – Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem; 3) G01 – Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji uprawiane w plenerze.		Ad 1), 2) Nadmierna eutrofizacja w wyniku dopływu nutrientów ze zlewni bezpośredniej; ad 3) bardzo silna presja rekreacyjna w okresie letnim, wpływająca na różnorodność biologiczną jeziora i jego ekosystemowe funkcjonowanie (punktowe zniszczenia roślinności wodnej i szuwarowej, ograniczone możliwości żerowania ptaków.
			1) I01 – Obce gatunki inwazyjne; 2) E01.03 – Zabudowa rozproszona.	Ad 1) ekspansja w jeziorze i w jego strefie brzegowej neofitów: moczarka kanadyjska <i>Elodea canadensis</i> , kroplik żółty <i>Mimulus luteus</i> , niecierpek gruczołowaty <i>Impatiens glandulifera</i> (gatunki są obecne w obszarze, choć na razie nie wykazują silnych tendencji inwazyjnych); ad 2) urbanizacja otoczenia jeziora, skutkująca zwiększeniem presji na

				jego strefę brzegową.
2.	2110 - Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych	1) K01.01 – Erozja; 2) M01.07 – Zmiany poziomu morza; 3) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 4) B01 – Zalesianie terenów otwartych; 5) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.		Ad 1), 2) Abrazja brzegu morskiego; ad 3), 4) zanik procesów transportu piasku między lądem, a plażą w wyniku utrwalenia wydmy na Mierzei i braku odtworzenia naturalnych procesów; ad 5) nieskanalizowana penetracja ludzka i rozdeptywanie.
			1) J02.12.01 – Prace związane z ochroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble; 2) E01.03 – Zabudowa rozproszona; 3) G01 – Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze.	Ad 1) prace utrwalające wydmy, w tym ich zabudowa biologiczna (potencjalnie może niszczyć istniejącą roślinność i w ten sposób redukować różnorodność biologiczną wydmy; ad 2), 3) urbanizacja i rozwój miejscowości Nowęcina, Sarbsk, Osetnik, Ulinia, mogące skutkować wzrostem intensywności presji plażowiczów na plażach w pobliżu tych miejscowości.
3.	2120 - Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo Ammophiletum</i>)	1) K01.01 – Erozja; 2) M01.07 – Zmiany poziomu morza; 3) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 4) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 5) G01.03 – Pojazdy zmotoryzowane.		Ad 1), 2) Abrazja brzegu morskiego; ad 3) zanik procesów transportu piasku między lądem a plażą w wyniku utrwalenia wydmy na Mierzei; ad 4) nieskanalizowana penetracja ludzka i rozdeptywanie; ad 5) nielegalne jazdy pojazdami typu Quad.
			1) J02.12.01 – Prace związane z ochroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble; 2) E01.03 – Zabudowa rozproszona;	Ad 1) Prace utrwalające wydmy, w tym ich zabudowa biologiczna, jeżeli byłaby związana z niszczeniem istniejącej roślinności, próby utrwalania ruchomych wydmy wewnątrz

			3) G01 – Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, rekreacji, uprawiane w plenerze.	Mierzei i hamowania ich przemieszczania się; ad 2), 3) urbanizacja i rozwój miejscowości Nowęcín, Sarbsk, Osetnik, Ulinia, mogące skutkować wzrostem intensywności presji plażowiczów na plażach w pobliżu tych miejscowości.
4.	2130 - Nadmorskie wydmy szare	1) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 2) B01 – Zalesianie terenów otwartych; 3) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 4) G01.03 – Pojazdy zmotoryzowane.		Ad 1), 2) Utrwalenie i stabilizacja wydmy, zarośnięcie przez kosodrzewinę <i>Pinus mugo</i> (masowo sadzona głównie w latach 1900-1912 i 1920-1938 dla utrwalenia wydmy, do dziś utrzymuje się jako zwarte zarośla), zanik kształtujących wydmy procesów eolicznych i brak ich odtworzenia, ad 3) nieskanalizowana penetracja ludzka i rozdeptywanie, ad 4) nielegalne jazdy pojazdami typu Quad.
			I 01 – Obce gatunki inwazyjne.	Ekspansja róży pomarszczonej <i>Rosa rugosa</i> (spotykana dotychczas na terenie rezerwatu jako nieliczne nasadzenia na wydmach; pojedynczo odnawia się).
5.	2140 - Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (<i>Empetrion nigri</i>)	1) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 2) B01 – Zalesianie terenów otwartych; 3) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.		Ad 1), 2) Zarastanie sosną wskutek zaniku procesów eolicznych odtwarzających i tworzących na nowo miejsca występowania siedliska; ad 3) nielegalna penetracja ludzka i wydeptywanie.
			1) K01.01 – Erozja; 2) M01.07 – Zmiany poziomu morza.	Ad 1) 2) Abrazja brzegu morskiego.

6.	2170 - Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
7.	2180 - Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	1) I01 – Obce gatunki inwazyjne; 2) F06 – Inne formy polowania, łowienia ryb i kolekcjonowania; 3) B02.04 – Usuwanie martwych i umierających drzew; 4) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	Ad 1) Neofityzacja - obecność sosny czarnej <i>Pinus nigra</i> , kosodrzewiny <i>Pinus mugo</i> , modrzewia eurojapońskiego <i>Larix x marschlinsii</i> , świerka pospolitego <i>Picea abies</i> ; ad 2) organizacja karmowisk dla dzików, powodujących lokalną eutrofizację siedliska i wnikanie obcych ekologicznie gatunków roślin, ad 3) ubogie zasoby martwego drewna w lasach poza rezerwatem; ad 4) niekontrolowana i nieskanalizowana penetracja ludzka.
		1) B02.02 – Wycinka lasu; 2) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 3) E01.03 – Zabudowa rozproszona.	Ad 1) Gospodarka leśna zrębami zupełnymi; ad 2), 3) urbanizacja i rozwój miejscowości Nowęcín, Sarbsk, Osetnik, Ulinia, mogące skutkować wzmożoną penetracją lasu.
8.	2190 - Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	1) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 2) B01 – Zalesianie terenów otwartych; 3) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	Ad 1), 2) Zarastanie sosną zwyczajną <i>Pinus sylvestris</i> wskutek zaniku procesów eolicznych odtwarzających i tworzących na nowo miejsca występowania siedliska; ad 3) nieskanalizowana penetracja ludzka i rozdeptywanie.
		M01 – Zmiana czynników klimatycznych.	Potencjalnie przesuszenie np. w wyniku zmian klimatycznych.
9.	4010 - Wilgotne wrzosowiska z	G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.	Zarastanie sosną zwyczajną <i>Pinus sylvestris</i> .

	wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)		1) M01 – Zmiana czynników klimatycznych; 2) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	Ad 1) Przesuszenie, np. w wyniku zmian klimatycznych; 2) penetracja ludzka.
10.	91D0 – Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	X Brak zagrożeń lub nacisków.		Nie stwierdzono zagrożeń istniejących.
			1) M01 – Zmiana czynników klimatycznych; 2) J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych; 3) E01.03 – Zabudowa rozproszona; 4) G05.01 – Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 5) I01 – Obce gatunki inwazyjne.	Ad 1), 2) Przesuszenie, np. w wyniku zmian klimatycznych lub np. w wyniku sztucznych odwodnień terenów torfowych w sąsiedztwie; ad 3), 4) urbanizacja i rozwój miejscowości Nowęcín, Sarbsk, Osetnik, Ulinia, mogące skutkować presją na odwadnianie terenów torfowych oraz wzmożoną penetracją lasu, ad 5) neofityzacja: ekspansja olszy pomarszczonej <i>Alnus rugosa</i> .
11.	9190 – Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)	I01 – Obce gatunki Inwazyjne.		Neofityzacja - rozwój i ekspansja populacji czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> .
			B02. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji.	Gospodarka leśna prowadzona bez uwzględnienia wymogów ochronnych dla siedliska.
12.	2216 - Lnica wonna <i>Linaria loeselii</i>	1) J02.12.01 – Prace związane z ochroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble; 2) B01 – Zalesianie terenów otwartych; 3) G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub		Ad 1) Utrwalanie wydmy, mogące powodować niszczenie stanowisk; ad 2), 3) zanik i zahamowanie procesów eolicznych kształtujących wydmy, a tym samym dynamiczną mozaikę siedlisk, która jest wykorzystywana przez gatunek, brak

		ich brak.		odtworzenia naturalnych procesów eolicznych warunkujących występowanie gatunku.
			X Brak zagrożeń lub nacisków.	
13.	4056 - Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	G01.01 – Żeglarstwo.		Masowa rekreacja na jeziorze, mogąca lokalnie prowadzić do niszczenia kluczowej dla gatunku roślinności wodnej.
			1) H01.03 – inne zanieczyszczenia wód powierzchniowych ze źródeł punktowych; 2) H01.05 – Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem; 3) E01.03 – Zabudowa rozproszona.	Ad 1), 2) Nadmierna eutrofizacja w wyniku dopływu nutrientów ze zlewni bezpośredniej; ad 3) urbanizacja otoczenia jeziora, mogąca skutkować zwiększeniem presji na jego strefę brzegową.

Załącznik nr 2. Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	1150 – Laguny przybrzeżne	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
2	2110 - Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
3	2120 - Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo Ammophiletum</i>)	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
4	2130 - Nadmorskie wydmy szare	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
5	2140 - Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (<i>Empetrion nigri</i>)	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
6	2170 -Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
7	2180 - Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	Zachowanie siedliska w obecnym, właściwym stanie ochrony (FV).
8	2190 - Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
9	4010 - Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	Zachowanie siedliska w obecnym, właściwym stanie ochrony (FV).
10	91D0 – Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Zachowanie siedliska w obecnym, właściwym stanie ochrony (FV).
11	9190 – Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Utrzymanie siedliska w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
12	2216 - Lnica wonna <i>Linaria loeselii</i>	Utrzymanie gatunku w obszarze w obecnym niepogorszonym stanie ochrony (U1).
13	4056 - Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze i parametru siedlisko w stanie niepogorszonym (U1).

Załącznik nr 3. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	1150 - Laguny przybrzeżne	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Prowadzenie gospodarki rybackiej i możliwości udostępnienia jeziora do wędkowania (z wyjątkiem brzegu północnego znajdującego się w rezerwacie przyrody). Zarybiać wyłącznie gatunkami rodzimymi.	jezioro Sarbsko	Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem.
		Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące ustawienie nad jeziorem około 5 (wg potrzeb) tablic informacyjnych z informacjami nt. zasad przyjaznego przyrodzie korzystania z jeziora Sarbsko.	Obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące monitoringu²⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring wykorzystania rekreacyjnego jeziora, corocznie w sezonie letnim.	jezioro Sarbsko	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	jezioro Sarbsko	RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
2.	2110 - Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych	Nie planuje się.		
		Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Biologiczne wspomaganie powstawania wydmy poprzez sadzenie piaskownicy i wydmuchrzy (km 170,80-174,00), stosowanie płotków (km 170,80-172,40), z wyłączeniem istniejących płotów honkenii piaskowej.	miejsca powstawania inicjalnych wydmy na odcinku km 170,80-174,00	Urząd Morski w Gdyni
		Dopuszczenie procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne (wskazana naturalna sukcesja), za wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydmy metodami biologicznymi na odległość do 30 m (na prawo i lewo od zejść), w razie potrzeby	plaża i wydmy w pasie technicznym w obszarze Natura 2000 , z wyjątkiem miejsc realizacji pozostałych działań ochronnych, na terenie rezerwatu przyrody	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku

²⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

	wygradzenie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście.	„Mierzeja Sarbska” dotyczy wyłącznie przejść udostępnionych.	
	<p>Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody. 	obszar Natura 2000	<ol style="list-style-type: none"> 1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
	Działania dotyczące monitoringu³⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
	Monitoring brzegu morskiego, procesów abrazji i akumulacji oraz wykształcenia się wydm, corocznie w zakresie abrazji i co najmniej raz na 6 lat w zakresie pełnej morfologii brzegu.	pas techniczny w obszarze Natura 2000	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	miejsca powstawania inicjalnych wydm na odcinku km 170,80-	RDOŚ w Gdańsku

³⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

			174,00	
		Monitoring występowania gatunku honkeni piaskowej, co najmniej raz na 6 lat.	plaża i wydmy w pasie technicznym w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony wydmy, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
3.	2120 - Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo Ammophiletum</i>)	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Biologiczne wspomaganie rozwoju wydmy białych poprzez: 1) sadzenie piaskownicy i wydmuchrzycy (km 170,80-174,00); 2) stosowanie płotków (km 170,80-172,40), z zachowaniem i pełną ochroną roślin naturalnie rosnących na wydmach, z pozostawieniem fragmentów niestabilizowanej strefy szczytowej wydmy białej jako potencjalnych siedlisk rozwoju roślinności psammofilnej, w tym Inicy wonnej.	wydmy białe na odcinku km 170,80-174,00	Urząd Morski w Słupsku
		Stopniowe, ręczne usuwanie (etapami) osobników róży pomarszczonej, wierzby wawrzynowej, kosodrzewiny, ewentualnie innych gatunków obcych z pasa nadmorskich wydmy białych. Rozpoczęcie zabiegów od usuwania niewielkich powierzchni, obserwując osiągnięte rezultaty i wg potrzeb modyfikacja sposobu i zakresu wykonywania prac.	pas techniczny w obszarze Natura 2000	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku
		Dopuszczenie procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne (wskazana naturalna sukcesja), za wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydmy metodami biologicznymi na odległość do 30 m (na prawo i lewo od zejść), w razie potrzeby wygrozdzenie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście.	plaża i wydmy w pasie technicznym w obszarze Natura 2000 , z wyjątkiem miejsc realizacji pozostałych działań ochronnych, na terenie rezerwatu przyrody „Mierzeja Sarbska” dotyczy wyłącznie przejść udostępnionych.	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku

		Zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydm ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania.	wszystkie wydmy ruchome w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork
		<p>Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody. 	obszar Natura 2000	<ol style="list-style-type: none"> 1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
		Działania dotyczące monitoringu⁴⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring brzegu morskiego, procesów abrazji i akumulacji oraz wykształcenia się wydm, corocznie w zakresie abrazji i co najmniej raz na 6 lat w zakresie pełnej morfologii brzegu.	pas techniczny w obszarze Natura 2000	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	wydmy białe na odcinku km 170,80-174,00, pas techniczny w obszarze	RDOŚ w Gdańsku

⁴⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

			Natura 2000	
		Monitoring występowania gatunków: mikołajka nadmorskiego, turzycy paskowej, bylicy nadmorskiej, jasiołka nadbrzeżnego, jastrzębca baldachowatego f. wydymowa, co najmniej raz na 6 lat.	wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony wydym, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
4.	2130 - Nadmorskie wydmy szare	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Zapobieganie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych dla siedliska poprzez stopniowe, ręczne usuwanie (etapami) osobników róży pomarszczonej, wierzby wawrzynowej, kosodrzewiny, ewentualnie innych gatunków obcych z pasa nadmorskich wydym białych. Rozpoczęcie zabiegów od usuwania niewielkich powierzchni, obserwując osiągnięte rezultaty i wg potrzeb modyfikacja sposobu i zakresu wykonywania prac.	pas techniczny w obszarze Natura 2000	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
		Odtwarzanie wydym i procesów wydymotwórczych poprzez stopniowe usuwanie nasadzeń sosny i kosodrzewiny, w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydymowych i procesu wydymotwórczego – wykonać ręcznie, stopniowo, zimą, unikając niszczenia elementów roślinności wydymowej i usuwając pozyskany materiał.	Nadleśnictwo Lębork oddz. 1Df ⁵⁾ (część południowa o powierzchni ok. 5 ha), Urząd Morski w Słupsku oddz. 178c	Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku
		Dopuszczenie procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne (wskazana naturalna	plaża i wydmy w pasie technicznym w obszarze Natura 2000, z wyjątkiem	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku

⁵⁾ Wydzielenia leśne wg stanu: Planu Urządzania Lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lębork, (obręb Łeba) na lata 2013 - 2022, Planu Urządzania Lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Choczewo, (obręb Choczewo) na lata 2014 - 2023, Planu urządzania lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Urzędu Morskiego w Gdyni na lata 2007 – 2016. Dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Urzędu Morskiego w Słupsku brak jest aktualnego Planu Urządzania Lasu..

		sukcesja), za wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydmy metodami biologicznymi na odległość do 30 m (na prawo i lewo od zejść), w razie potrzeby wygrodenienie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście.	miejsca realizacji pozostałych działań ochronnych	
		Zapobieganie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydmy ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania.	wszystkie wydmy ruchome w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork
		Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmy” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody. 	obszar Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> 1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
		Działania dotyczące monitoringu⁶⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		

⁶⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

		Monitoring skutków odtwarzania wydym, poprzez dokumentację fitosocjologiczną roślinności na stałych powierzchniach, w miejscach realizacji działania nr 2, co 3 lata po wykonaniu działania.	Nadleśnictwo Lębork oddz. 1Df (część południowa o powierzchni ok. 5 ha), Urząd Morski w Słupsku oddz. 178c	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	pas techniczny w obszarze, Nadleśnictwo Lębork oddz. 1Df (część południowa) 4d, 5c (część północna), 14Am, 14An, 14Bh	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring występowania gatunków: mikołajka nadmorskiego, turzycy paskowej, bylicy nadmorskiej, jasiołka nadbrzeżnego, jastrzębca baldachowatego f. wydmowa, co najmniej raz na 6 lat.	wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony wydym, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
5.	2140 - Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (<i>Empetrium nigri</i>)	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Dopuszczenie procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne (wskazana naturalna sukcesja), za wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydym metodami biologicznymi na odległość do 30 m (na prawo i lewo od zejść), w razie potrzeby wygrodenienie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście.	plaża i wydmy w pasie technicznym w obszarze Natura 2000 , z wyjątkiem miejsc realizacji pozostałych działań ochronnych	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
		Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: 1) pozostawienie innych przejść na plażę w	obszar Natura 2000	1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku;

		<p>granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych;</p> <p>2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach;</p> <p>3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu;</p> <p>4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody.</p>		<p>2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku;</p> <p>3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork;</p> <p>4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.</p>
		Zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydm ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania.	wszystkie wydmy ruchome w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co 3 lata.	wszystkie odnajdowane płaty	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork, RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
6.	2180 - Lasy mieszane i bory na wydmach	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Modyfikacja gospodarki leśnej w pododdziałach	Części oddz. 70h, i, j	Nadleśnictwo Choczewo

	nadmorskich	użytkowanych rębnie poprzez: 1) stosowanie cięć częściowych i gniazdowych; 2) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametru specyficzna struktura i funkcje poprzez pozostawianie martwych i obumierających drzew, aby były obecne w płatach siedliska. Ich ilość docelowo powinna wynosić >5 m ³ /ha ⁷⁾ ; 3) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 10% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu.	(tzw. „Bór w Stilo”)	
		Modyfikacja gospodarki leśnej w każdym pododdziale użytkowanym rębnie poprzez: 1) stosowanie cięć częściowych i gniazdowych; 4) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametru specyficzna struktura i funkcje poprzez pozostawianie martwych i obumierających drzew, aby były obecne w płatach siedliska. Ich ilość docelowo powinna wynosić >5 m ³ /ha; 2) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 5% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu.	pozostałe płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Choczewo, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
		Modyfikacja gospodarki leśnej w kierunku stopniowej eliminacji w cięciach pielęgnacyjnych gatunków obcych geograficznie (sosny czarnej, kosodrzewiny, modrzewia eurojapońskiego).	płaty siedliska w obszarze Natura 2000, poza rezerwatem „Mierzeja Sarbska”	Nadleśnictwo Choczewo, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku
		Eliminacja karmowisk dzików z borów nadmorskich.	cały obszar Natura 2000, obwód łowiecki Nr 8	Koło Łowieckie „Orzeł” Gdynia, Nadleśnictwo Choczewo,

⁷⁾ wskaźnik: „martwe drewno (łącznie zasoby)” określony na podstawie metodyki monitoringu GIOŚ z 2013 r. dla siedliska 2180 w stanie właściwym (FV).

				Nadleśnictwo Lębork
		<p>Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody. 	obszar Natura 2000	<ol style="list-style-type: none"> 1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
		Działania dotyczące monitoringu⁸⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring występowania gatunków: bażyny czarnej, wrzośca bagiennego, tajeży jednostronnej, listery sercowatej, gruszycki jednokwiatowej, woskownicy europejskiej.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony lasu, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim	Rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku,

⁸⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

				Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
7.	2190 - Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Zapobieganie zarastaniu siedliska przez drzewa, poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się nalotów sosny i brzozy w miarę ich pojawiania się i zagrożeń dla stanu i różnorodności florystycznej siedliska, wykonanie ręczne, najlepiej zimą, usunięcie pozyskanego materiału.	obszar rezerwatu „Mierzeja Sarbska” wydzielania 6h, 7f, 14Ag, 14Aj, 14Ai, 14Bd (część wschodnia) o łącznej powierzchni do 7,80 ha	Nadleśnictwo Lębork
		Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: <ol style="list-style-type: none"> 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody. 	obszar Natura 2000	<ol style="list-style-type: none"> 1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.

		Działania dotyczące monitoringu⁹⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring występowania gatunków: wrzośca bagiennego, woskownicy europejskiej, przygielki brunatnej, przygielki białej, rosiczki okrągłolistnej, rosiczki pośredniej, rosiczki długolistnej, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
8.	4010 - Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Odtworzenie wrzosowiska zarastającego przez drzewa, poprzez usuwanie młodnika sosnowego, wykonywać stopniowo, najlepiej zimą, ręcznie, rozluźniając zwarcie, z nawrotami co 2 lata, tak aby ostatecznie po 6 latach powierzchnię odsłonić; usunięcie pozyskanego materiału.	obszar rezerwatu „Mierzeja Sarbska” wydzielenie 14Af, część wydzieleni 14Ah, 14Ba (część południowa) o łącznej powierzchni 1,01 ha.	Nadleśnictwo Lębork
		Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach; 3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków	obszar Natura 2000	1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku; 3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.

⁹⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

		<p>udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu;</p> <p>4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody.</p>		
		Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring występowania gatunków: wrzośca bagiennego, przygielki brunatnej.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony lasu, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
9.	91D0 – Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie płatów siedliska do naturalnej sukcesji.	Płaty siedliska w obszarze Natura 2000 poza rezerwatem przyrody „Mierzeja Sarbska”	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork
		<p>Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące:</p> <p>1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych;</p> <p>2) wykładanie pozyskiwanego lokalnie chrustu, ograniczone do miejsc nielegalnej penetracji na wydmach;</p>	obszar Natura 2000	<p>1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku;</p> <p>2) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku;</p> <p>3) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork;</p>

	borealne	<p>3) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu;</p> <p>4) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody.</p>		4) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
		Działania dotyczące monitoringu¹⁰⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony lasu, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
10.	9190 – Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		<p>Modyfikacja gospodarki leśnej w każdym pododdziale użytkowanym rębnie poprzez:</p> <p>1) stosowanie cięć częściowych i gniazdowych;</p> <p>2) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości powyżej 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie</p>	obszar Natura 2000 poza rezerwatem przyrody „Mierzeja Sarbska”	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork

¹⁰⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

		<p>drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości powyżej 3 sztuk/ha, ilość docelowa martwego drewna powinna wynosić nie mniej niż 10m³/ha¹¹⁾</p> <p>3) zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 5% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu.</p>		
		Działania dotyczące monitoringu¹²⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego, co najmniej raz na 6 lat.	cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Gdańsku
		Monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony lasu, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.	rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska”	RDOŚ w Gdańsku Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
11.	2216 Lnica wonna <i>Linaria odora</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Zapobieganie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych dla siedliska poprzez stopniowe, ręczne usuwanie (etapami) osobników róży pomarszczonej, wierzyby wawrzynowej, kosodrzewiny, ewentualnie innych gatunków obcych z pasa nadmorskich wydmy białych. Rozpoczęcie zabiegów od usuwania niewielkich powierzchni, obserwując osiągnięte rezultaty i wg potrzeb modyfikacja sposobu i zakresu wykonywania prac.	pas techniczny w obszarze Natura 2000	Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku
		Dopuszczenie procesów naturalnej dynamiki brzegu	plaża i wydmy w pasie	Urząd Morski w Gdyni, Urząd

¹¹⁾ dwa wskaźniki: „martwe drewno (łączne zasoby)” i „martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50cm grubości” określony na podstawie metodyki monitoringu GIOŚ z 2013 r. dla siedliska 9190 w stanie niezadowolającym (U1).

¹²⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

	morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne (wskazana naturalna sukcesja), za wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydmy metodami biologicznymi na odległość do 30 m (na prawo i lewo od zejść), w razie potrzeby wygrodenienie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście.	technicznym w obszarze Natura 2000 , z wyjątkiem miejsc realizacji pozostałych działań ochronnych	Morski w Słupsku
	Zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydmy ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania.	wszystkie wydmy ruchome w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Lębork
	Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: 1) pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych; 2) opracowanie i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łeby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu; 3) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydmyowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łeby, przed granicą rezerwatu przyrody.	obszar Natura 2000	1) Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, RDOŚ w Gdańsku; 2) RDOŚ w Gdańsku, Urząd Miejski w Łebie, Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Nadleśnictwo Lębork; 3) Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Miejski w Łebie, RDOŚ w Gdańsku.
	Odtwarzanie wydmy i procesów wydymotwórczych poprzez stopniowe usuwanie nasadzeń sosny i kosodrzewiny, w celu	Nadleśnictwo Lębork oddz. 1Df ¹³⁾ (część	Nadleśnictwo Lębork, Urząd Morski w Słupsku

¹³⁾ Wydzielenia leśne wg stanu: Planu Urządzania Lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lębork, (obręb Łeba) na lata 2013 - 2022, Planu Urządzania Lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Choczewo, (obręb Choczewo) na lata 2014 - 2023, Planu

		przywrócenia nieleśnych powierzchni wydmych i procesu wydymotwórczego – wykonać ręcznie, stopniowo, zimą, unikając niszczenia elementów roślinności wydmy i usuwając pozyskany materiał.	południowa o powierzchni ok. 5 ha), Urząd Morski w Słupsku oddz. 178c	
		Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ , co najmniej raz na 6 lat.	wszystkie wydmy w rezerwacie	RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		
12.	4056 Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
		Prowadzenie gospodarki rybackiej i możliwości udostępnienia jeziora do wędkowania (z wyjątkiem brzegu północnego znajdującego się w rezerwacie przyrody). Zarybiać wyłącznie gatunkami rodzimymi.	jezioro Sarbsko	Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem.
		Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych		
		Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ , co najmniej raz na 6 lat.	Jezioro Sarbsko	RDOŚ w Gdańsku
		Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony		
		Nie planuje się.		

urządzania lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Urzędu Morskiego w Gdyni na lata 2007 – 2016. Dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Urzędu Morskiego w Słupsku brak jest aktualnego Planu Urządzania Lasu.

Załącznik nr 4. Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Wicko, Choczewo i Łeba, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Nazwa dokumentu, do którego odnoszą się wskazania	Wskazanie do zmiany
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wicko. Uchwała Nr XLVII/59/10 Rady Gminy Wicko z dnia 29 czerwca 2010r.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ograniczenie stref rozwoju osadnictwa w miejscowościach Sarbsk i Ulinia do poziomu wyznaczonego aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a w miejscowości Nowęcín wyłączenie ze strefy rozwoju osadnictwa terenu między drogą Nowęcín-Sarbsk a jeziorem Sarbsko; 2) określenie szczegółowych wskazań do ochrony „Korytarza ekologicznego Przymorskiego – Północnego”, w szczególności wskazanie że strefa brzegowa jeziora oraz cała pradolina Chełstu (tereny na północ od Ulini i Dymnicy) powinny być utrzymane bez zabudowy; 3) wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego mówiącej o tym, iż zabudowa w sąsiedztwie jez. Sarbsko oraz w pradolinie Chełstu między Stilo, Ulinią i jez. Sarbsko, obciążona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000; 4) wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego, o tym że rozwój infrastruktury rekreacyjnej nad jez. Sarbsko obciążony jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (dotyczy działek ewidencyjnych: 11, 12, 13/1, 87/13 obręb Łeba 2).
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łeba. Uchwała Rady Miejskiej w Łebie Nr XXXVIII/350/2010 z dnia 23 czerwca 2010 r.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego mówiącej o tym, iż zabudowa w sąsiedztwie jez. Sarbsko oraz w pradolinie Chełstu między Stilo, Ulinią i jez. Sarbsko, obciążona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000; 2) wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego, o tym że rozwój infrastruktury rekreacyjnej nad jez. Sarbsko obciążony jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (dotyczy działek lub części działek ewidencyjnych: 2/2, 8/5, 23. 22. 7/1, 2/6, 2/5, 21/1, 8/3, 20, 19, 18, 17 obręb Nowęcín, 16/7, 65/10, 66, 77/2, 80/2, 80/3, 83/2, 83/1, 89/2, 83/3, 83/4, 83/5, 89/1, 89/3, 84, 85, 86, 87, 88/1, 88/1, 88/3, 100/4, 76 obręb Sarbsk).
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choczewo. Uchwała Nr VI/58/2003 Rady Gminy Choczewo z dnia 9 czerwca 2003 r. zmienione Uchwałą Nr LVIII/342/14 Rady Gminy Choczewo z dnia 27 października 2014 r.	Wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego mówiącej o tym, iż zabudowa w sąsiedztwie jez. Sarbsko oraz w pradolinie Chełstu między Stilo, Ulinią i jez. Sarbsko, obciążona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013, poz. 627 ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 8 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku ustanowił zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego dnia 25 kwietnia 2014 r. poz. 1715. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne dnia 23 kwietnia 2015 r. którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO.

W załączniku nr 3. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony, dla siedliska 2170 nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej wskazano, iż „*nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na niewystępowanie siedliska w obszarze Natura 2000*”. W załączniku nr 4. Cele działań ochronnych, odnośnie tego przedmiotu ochrony ustalono, iż *celem działań ochronnych jest aktualizacja statusu siedliska w obszarze Natura 2000. W załączniku nr 5 określającym działania ochronne dla siedliska 2170 wyznaczono zadanie polegające na analizie i weryfikacji danych dotyczących siedliska w obszarze oraz zmiany SDF pod kątem ewentualnego usunięcia siedliska z katalogu przedmiotów ochrony. W uzasadnieniu wyjaśniono, iż siedlisko 2170 nie występuje na terenie obszaru. Ww. kontrola przeprowadzona przez Ministra Środowiska wskazała, iż w załącznikach dotyczących zagrożeń oraz określających cele działań ochronnych powinna zostać przedstawiona jednoznaczna i precyzyjna informacja w odniesieniu do ww. przedmiotu ochrony. W przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności bezzasadne jest analizowanie potencjalnych i istniejących zagrożeń dla tego przedmiotu ochrony i określanie celów działań ochronnych. Jednak z uwagi na konieczność odniesienia się do wszystkich przedmiotów ochrony znajdujących się na liście przedmiotów ochrony danego obszaru Natura 200 w planie zadań ochronnych powinno się precyzyjnie określić powód odstąpienia od analizowania zagrożeń i wyznaczania celów działań ochronnych. Dlatego w załączniku określającym zagrożenia potencjalne i istniejące dla przedmiotów ochrony obszaru oraz w załączniku określającym cele działań ochronnych należy, przy planowanych do usunięcia przedmiotach ochrony wskazać, iż „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)” albo „nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu*

niereprezentatywnym)". Ponadto, nie powinno się w działaniach ochronnych podejmować działań związanych ze zmianą listy przedmiotów ochrony w obszarze, co wynika z odrębnej procedury. Wyjaśnienie takie, powinno znaleźć się w uzasadnieniu.

W związku z powyższym, w załączniku określającym zagrożenia istniejące i potencjalne oraz w załączniku określającym cele działań ochronnych, określono iż w przypadku siedliska 2170 nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej: „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)". Natomiast, w załączniku określającym działania ochronne nie uwzględniono siedliska 2170 jako przedmiotu ochrony w obszarze. Wyjaśnić natomiast należy, iż zgodnie z dokumentacją przygotowaną na potrzeby PZO (Kujawa-Pawlaczyk 2012) nie potwierdzono obecności siedliska 2170 w obszarze, mimo 3-krotnych poszukiwań w latach 2002, 2008 oraz 2010. Przypuszczalnie wpis o występowaniu siedliska 2170 stanowi błąd wynikły z błędnego zaliczenia do obszaru stanowiska w Stilo, ale na wschód od granicy obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska, gdzie znajduje się jeden z większych płątów tego unikatowego siedliska na polskim wybrzeżu.

Wskazano, iż w załączniku nr 5 w odniesieniu do przedmiotu ochrony 1150 laguny przybrzeżne *ustanowiono działania, które faktycznie stanowią zakazy i polegają na wykluczeniu możliwości zabudowy terenów pradoliny Chełstu między miejscowościami: Osetnik, Ulinia i jeziorem Sarbsko. Ponadto, w tym samym załączniku dla siedliska 2110 inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych ustanowiono zakazy polegające na niewyznaczaniu w obszarze tras ani miejsc udostępnionych dla pojazdów mechanicznych, niedopuszczanie innych form rekreacyjnego użytkowania wydmy ani plaży, nielokalizowania w obszarze żadnej infrastruktury z wyjątkiem tablic informacyjnych i dydaktycznych, nierozbudowywania dostępu do morza od strony Ulini, nierozbudowania dostępu do morza od osady Stilo. Podkreślono, iż w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy wynikają z mocy prawa, dlatego ich powtarzanie w planie zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej i tym samym jest istotnym naruszeniem prawa. Określenie możliwości oraz warunków zabudowy określonego terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Kształtowanie gospodarki przestrzennej na terenie gminy należy do wyłącznej kompetencji Rady Gminy. Dlatego ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody powinna następować przez wskazania do zmian w dokumentach planistycznych.*

W związku z powyższym, w przypadku siedliska 1150, zmieniono brzmienie działania ochronnego polegającego na ograniczeniu presji turystyki i rekreacji, pozostawiając w jego treści jedynie ustawienie nad jeziorem 5 tablic informacyjnych z informacjami nt. zasad przyjaznego przyrodzie korzystania z jeziora Sarbsko.

W przypadku siedlisk przyrodniczych 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 2190, 4010, 91D0 oraz Inicy wonnej 2216 z treści działań ochronnych ograniczających presję turystyki i rekreacji usunięto zapisy stanowiące zakazy oraz działania stanowiące powtórzenie zapisów prawnych polegających na egzekwowaniu zakazów wynikających z przepisów o ochronie rezerwatu przyrody, przepisów o lasach, przepisów porządkowych Urzędów Morskich dotyczących plaży i pasa technicznego.

Ponadto, w tym samym załączniku, dla siedliska 1150, nałożono na Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku obowiązek monitoringu stanu ekologicznego jeziora, w zakresie wszystkich elementów jakości do oceny stanu ekologicznego wód, co najmniej jeden raz w okresie obowiązywania planu. Minister Środowiska wskazał, iż *działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi obszarów Natura 2000 nakładające na Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska obowiązki nie wynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie może być wskazywany jako podmiot odpowiedzialny za monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony.*

Biorąc pod uwagę powyższe, z treści zarządzenia usunięto działanie dotyczące monitoringu stanu ekologicznego jeziora Sarbsko. Niemniej jednak, tut. organ powziął czynności zmierzające do nawiązania współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku w zakresie monitoringu stanu ekologicznego wód jeziora.

W ramach kontroli, wykazano także, iż dla przedmiotu ochrony 2110 inicjalne stadia nadmorskich wydm białych ustanowiono *działanie ochronne polegające na udostępnianiu w rezerwacie przyrody do ruchu pieszego i rowerowego „drogi północnej”, dojścia z Ulini do morza, drogi południowej części rezerwatu od parkingu koło Ulini w kierunku Stilo, przejścia na plażę w zachodniej części rezerwatu, z wykorzystaniem istniejącego wjazdu ratowniczego Urzędu Morskiego oraz nieudostępniania do ruchu konnego rezerwatu przyrody. Wg Ministra Środowiska przedstawione działania stanowią modyfikację przepisów ustawowych prowadzącą do ograniczenia kompetencji regionalnego dyrektora ochrony środowiska, co należy uznać za niewłaściwe. Zgodnie z art. 15 ust 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w rezerwach przyrody zabrania się ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W związku z powyższym udostępnianie oraz nieudostępnianie stanowi uprawnienie ustawowe regionalnego dyrektora ochrony środowiska, który może w tym zakresie wydać odpowiednie zarządzenie wewnętrzne. Dlatego w działaniach ochronnych planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie powinno się regulować ww. kwestii, ponieważ takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej i naruszenie przepisów powszechnie obowiązujących.*

Biorąc pod uwagę powyższe, omawiane działanie zostało usunięte z treści zarządzenia. Podkreślenia wymaga fakt, iż istnieje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”.

Ponadto w załączniku „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony” dodano kody zagrożeń w tabeli zagrożeń, zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011”.

W załączniku 4 cele działań ochronnych wprowadzono dodatkowe zmiany, wynikające z pisma Ministra Środowiska DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r., pisma Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r. W załączniku tym przeformułowano brzmienie części celów działań

ochronnych, tak by były mierzalne i możliwe do weryfikacji.

Niezależnie od uchybień wskazanych przez Ministra Środowiska, w załączniku dotyczącym działań ochronnych, dla siedliska 1150 laguny przybrzeżne, oraz dla zatoczka łamliwego 4056, dookreślono, iż podmiotem odpowiedzialnym za działania związane z gospodarką rybacką jest „Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem”. Istotność tak sformułowanego brzmienia zapisu wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. Nr 189, poz. 1471, z późn. zm.), co wskazano w piśmie GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r. Zastąpiono także działanie ochronne polegające na niezarybianiu jeziora Sarbsko karpem i innymi gatunkami obcymi geograficznie, na „zarybianie wyłącznie gatunkami rodzimymi”. W tym samym załączniku usunięto działanie ochronne polegające na „tolerowaniu ptaków rybożernych”, gdyż tego rodzaju zapis nie jest działaniem ochronnym, a w części dotyczącej monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, dla siedliska 1150, usunięto z treści zarządzenia działanie polegające na monitoringu wykorzystywania tafli jeziora przez ptaki, corocznie w sezonie letnim, uznając, iż wyniki takiego monitoringu nie określają stanu przedmiotu ochrony jakim jest siedlisko 1150.

W załączniku nr 5, w części dotyczącej działań ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, dla siedlisk: 2120, 2130, 2140 oraz 2216 Inicy wonnej działanie polegające na dopuszczeniu procesów naturalnej dynamiki wydym ruchomych wnętrza Mierzei, poprzez pozostawienie bez zalesiania wydym ruchomych przeformułowano na działanie o treści: „Zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydym ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania”, tak aby zgodnie z pismem GDOŚ DZP-WP.600.24.2014.ŁR z dnia 9 grudnia 2014 r., oraz opinią Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, gdzie to możliwe zamieniać „bierny” sposób ochrony na „aktywny”. W omawianym wyżej przypadku nie ma możliwości przedstawienia działania w formie czynnej, gdyż jedynym sposobem eliminacji zagrożenia istniejącego polegającego na zalesianiu terenów otwartych, jest ich niezalesianie. Niemniej jednak działanie zostało przeformułowane tak, aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

W tym samym załączniku, w części dotyczącej działań ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, dla siedlisk: 2180, 9190, 91D0, działania ochronne dotyczące modyfikacji prowadzenia gospodarki leśnej, mówiące o niestosowaniu rębni zupełnych oraz o wyłączeniu z gospodarki leśnej lasów na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb przeformułowano wskazując, aby stosowane były cięcia przerębowe, a w lasach na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb dopuścić sukcesję naturalną, tak aby możliwie uniknąć zapisów wskazujących na potrzebę zaniechania działań.

Podczas spotkania dyskusyjnego, które miało miejsce 23 kwietnia 2015 r. w Łebie wniesiono szereg uwag dotyczących zarówno treści znajdujących się w obecnie obowiązującym zarządzeniu, jak i części objętej zmianami.

Po analizie uwag zgłoszonych w trakcie spotkania i pracy z Zespołem Lokalnej Współpracy, projekt zarządzenia został zmodyfikowany m.in. w przypadku działania ochronnego mówiącego o „*dopuszczaniu procesów naturalnej dynamiki brzegu morskiego, poprzez pozostawienie brzegu morskiego kształtowanego przez procesy naturalne, z wyjątkiem utrzymania istniejących przejść i zjazdów ratunkowych na plażę, przy których możliwe jest umacnianie wydym metodami biologicznymi na odległość do 30m, w razie potrzeby wygradzenie, usuwanie piasku nawiewanego na zjazd/przejście*”. Doprecyzowano, iż chodzi o 30m na prawo i lewo od istniejących przejść i zjazdów

ratunkowych.

Dla wszystkich przedmiotów ochrony zaplanowano działania ochronne polegające na ograniczeniu presji turystyki i rekreacji. Przeformułowano treść działań ochronnych zgodnie z sugestiami Urzędu Morskiego w Gdyni, Urzędu Morskiego w Słupsku, Nadleśnictwa Choczewo oraz Urzędu Miejskiego w Łebie mając przy tym na uwadze obowiązujące zarządzenie Regionalnego Dyrektora.

Podczas spotkania zwrócono uwagę, iż problematycznym będzie usunięcie róży pomarszczonej, wierzby wawrzynowej, kosodrzewiny oraz ewentualnie innych gatunków obcych z pasa nadmorskich wydm białych. Po dyskusji wypracowano, aby przeformułować zapis, iż chodzi o zapobieganie rozprzestrzeniania się gatunków obcych siedliskowo poprzez ich stopniowe usuwanie, nie zakładając, iż w czasie obowiązywania pzo usunięte mają być wszystkie osobniki ww. gatunków.

W przypadku siedlisk leśnych, w których zaplanowano w obecnie obowiązującym zarządzeniu wykluczenie cięć zupełnych, a w projekcie zmieniającym zarządzenia zaproponowano prowadzenie cięć częściowych, po konsultacjach z Nadleśnictwem Lębork, Nadleśnictwem Choczewo oraz RDLP w Gdańsku zastosowano zapis: „stosowanie cięć częściowych i gniazdowych”. Ponadto, zgodnie z sugestią, z treści projektu zarządzenia usunięto działanie ochronne *„modyfikacja gospodarki leśnej w kierunku stopniowej eliminacji kosodrzewiny w drzewostanie na siedlisku Bs, Bw”*, ponieważ w kolejnym działaniu ochronnym również pojawia się eliminacja kosodrzewiny, a obszar wdrażania jest tożsamy. W związku z powyższym usunięto ww. działanie. W przypadku siedliska 91D0, zmieniono treść działania ochronnego, tak aby jasno wskazywało, iż wyłączenie z użytkowania leśnego dotyczy jedynie płatów siedliska, a nie jak dotychczas potencjalnych płatów na siedlisku Bw, BMw, Bb, LMw, LMb.

Ponadto, odnosząc się do wątpliwości przedstawionej przez Urząd Miejski w Łebie, jaka jest zasadność umieszczania 5 tablic informacyjnych nad jeziorem Sarbsko, skoro nie ma do nich dojścia, gdyż jest to zabronione, wyjaśnia się, iż zakaz wstępu dotyczy wyłącznie części północno-wschodniego brzegu jeziora, który znajduje się w granicach rezerwatu przyrody i nie jest udostępniony dla ruchu pieszego i/lub rowerowego. Nad pozostałą częścią brzegu jeziora nie obowiązuje zakaz wstępu oraz istnieją dojścia nad brzeg, to właśnie m.in. w tych miejscach planuje się ulokowanie tablic informacyjno-edukacyjnych.

Co więcej, przez Nadleśnictwo Lębork poruszona została kwestia, iż wnioskowano wcześniej o usunięcie działania ochronnego dla siedliska 4010 polegającego na usuwaniu młodnika sosnowego, a wniosek ten nie został przyjęty (pismo RDLP w Gdańsku, Zn.spr.:ZO-732-2-09/13 z dnia 24 czerwca 2013 r.). Wniosek został ponowiony w czasie spotkania dyskusyjnego. Ponownie przeanalizowano zapisy działań ochronnych oraz wcześniejszą korespondencję (pismo RDOŚ-Gd-PNI.6320.8.2012.BF.10 z dnia 31 grudnia 2013 r.), w której wyjaśniono, iż naturalne odnowienie drzewostanu, jest w istocie zagrożeniem dla nieleśnych siedlisk przyrodniczych (w tym przypadku dla wilgotnych wrzosowisk z wrzoścem bagiennym). Ponadto, zarówno w dokumentacji do PZO, jak i do planu ochrony rezerwatu, dla tego siedliska sprecyzowano tożsame zagrożenia istniejące w postaci zarastania sosną, tożsame cele ochronne w postaci zachowania obecnego stanu zachowania płatów siedliska oraz działania ochronne w postaci usuwania nalotów sosny. Organ tut. informuje, iż w przypadku, gdy dla płatów siedlisk przyrodniczych stwierdzono zagrożenia istniejące, winno się wyartykułować adekwatne do zagrożeń działania ochronne. W przypadku, gdy dla siedliska 4010 określono zagrożenie istniejące polegające na zarastaniu sosną, należy sprecyzować działanie ochronne polegające na eliminacji tego zagrożenia, tj. usuwania gatunku niepożądanego z płatów siedliska. W

planie zadań ochronnych nie może pojawić się sytuacja, w której nie zaplanuje się zabiegów ochrony czynnej, jeśli jest to możliwe. Podkreśla to Minister Środowiska, dokonując kontroli aktów wydawanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (np. pismo Ministra Środowiska DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2014 r.)

Wszelkie wskazane błędy dotyczące nieprawidłowego określenia podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadań i/lub miejsca realizacji zostały skorygowane wg ustaleń na spotkaniu.

Ponadto, w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, do tut. organu wpłynęło pismo Klubu Przyrodników z dnia 29 kwietnia 2015 r., w którym wniesiono następujące uwagi do projektu zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska:

1. *Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Ustawodawca przyjął, że plan zadań ochronnych sporządza się na czas określony, a przed upływem tego czasu można go zmienić tylko w okolicznościach określonych ustawą. Intencją takiego zapisu była ochrona trwałości ustanowionego planu. Przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn.*

Ewentualnie, dopuszczalna mogłaby być zmiana mająca na celu usunięcie takich wad prawnych aktu prawa miejscowego, które mogłyby prowadzić do jego uchylenia. Niedopuszczalne są jednak inne zmiany.

Uważamy że przedstawiona propozycja zmiany zarządzenia wykracza poza ten zakres, a tym samym jest niezgodna z delegacją ustawową do zmiany PZO.

Odpowiadając na powyższe, RDOŚ w Gdańsku wyjaśnia, iż zmiany przedmiotowego planu zadań ochronnych wynikają m.in. z kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, w wyniku której, Minister Środowiska, pismem DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Niniejszy projekt i zmiana ma na celu usunięcie niezgodności i uchybień wskazanych przez Ministra Środowiska nie tylko w ww. piśmie, ale także analogicznie, na podstawie uchybień uzasadniających zmianę we własnym zakresie innych zarządzeń w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych. Ponadto, zgodnie z interpretacją Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska (pismo GDOŚ, DZP-WP.024.1.2015.ŁR z dnia 13 lutego 2015 r.), cytowane przez Klub Przyrodników drugie zdanie art. 28 ust 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.), nie przesądza, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest **jedyną i wyłączną** przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza, to, z pewnym zastrzeżeniem, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu.

2. *Nie mamy zastrzeżeń merytorycznych do zmiany załącznika 3 (zagrożenia), ale mamy zastrzeżenia formalne - zmiany te nie wynikają z potrzeb ochrony, ani też nie wynikają z konieczności usunięcia wady prawnej mogącej skutkować potencjalnie*

uchyleniem aktu prawa miejscowego, a wynikają jedynie z chęci dostosowania PZO do szablonu zalecanego przez GDOŚ (opisania zagrożeń za pomocą kodów).

Powyższe wynika z potrzeby dostosowania załącznika „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony” do wytycznych zawartych w Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011

3. *Odnosnie załącznika 4, uważamy, że tu należy określić specyficzne dla obszaru cele dla poszczególnych siedlisk i gatunków. Aby cele były weryfikowalne i mierzalne, powinny opisywać stawiany za cel stan siedlisk/gatunków w możliwy do weryfikacji sposób, ale określając konkretne wartości parametrów i wskaźników, a nie tylko odnosząc się do ocen stanu ochrony FV, U1 i U2. Mogą i powinny odnosić się także do elementów nie charakteryzowanych ogólnopolskimi wskaźnikami monitoringowymi, np. do występujących w obszarze gatunków typowych dla poszczególnych siedlisk, ich gatunków typowych, powiązań ekologicznych itp. Cele te nie powinny być ograniczone do zachowania ogólnej oceny stanu ochrony siedliska. Zwracamy uwagę, że „zachowanie w stanie nie pogorszonym” to nie tylko zachowanie obecnej oceny ogólnej stanu ochrony, ale także zapobieżenie pogorszeniu każdego z parametrów i wskaźników oceny.*

W odniesieniu do powyższego, RDOŚ w Gdańsku informuje, iż w przypadku większości siedlisk występujących w granicach obszaru Natura 2000, tj. siedlisk wydmowych, dalsze doprecyzowanie celów działań ochronnych nie jest potrzebne. Zachowaniu obecnego stanu ochrony siedlisk i gatunków w obszarze służą działania ochronne, które w efekcie mają skutkować poprawą i/lub zachowaniem odpowiednich wartości określonych dla konkretnych wskaźników parametrów struktury i funkcji, co w konsekwencji jest wypełnieniem celu, który brzmi „Zachowanie, obecnego, nie pogorszonego stanu ochrony”.

4. *Odnosnie załącznika 5, proponujemy:*

- a) przy sformułowaniu „zarybiać wyłącznie gatunkami rodzimymi” należy sprecyzować, że wyklucza to m. in. zarybianie karpem;*
- b) do ograniczania presji turystyki i rekreacji na jezioro Sarbsko, ustawienie 5 tablic informacyjnych jest absolutnie niewystarczające!;*
- c) w działaniach ograniczających presję turystyki na siedlisko 2180 niepotrzebne są działania specyficzne dla wydm (wykładanie chrustu), natomiast należy dodać przeniesienie szlaku rowerowego ze ścieżki nad jeziorem na „drogę północną”;*
- d) usunięcie nasadzeń sosny i kosodrzewiny w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydmowych i procesu wydmostwórczego powinno być zaplanowane bardziej ambitnie co do zakresu powierzchniowego; nie tylko w rezerwacie przyrody,*
- e) proponowany rezerwat „Bór w Stilo” powinien być zupełnie wyłączony z działań gospodarczo-leśnych, a nie poddany cięciom przerębowym;*
- f) konieczne w tym obszarze jest także utrzymanie w przyszłych planach urządzenia lasu pozostawienia bez wskazówek gospodarczych drzewostanów na siedlisku Bs, Bw, BMw, Bw, LMw, LMb, Bb oraz płatów siedliska 9190;*
- g) siedlisko 9190 w tym obszarze nie nadaje się do gospodarki leśnej, także za pomocą cięć przerębowych;*

- h) jeżeli zaleca się cięcia przerębowe (a nie zupełne), to nie można mówić o powierzchni zrębu, a co najwyżej o powierzchni manipulacyjnej;*
- i) podczas cięć gospodarki leśnej należy pozostawiać nie tylko posusz jałowy, ale także część posuszu czynnego oraz wszystkie drzewa biocenotyczne samo pozostawianie posuszu jałowego jest zupełnie niewystarczające do odtworzenia zasobów rozkładającego się drewna, gdyż w praktyce gospodarki leśnej, wskutek usuwania posuszu czynnego, posusz jałowy powstaje w bardzo ograniczonej ilości;*
- j) w stosunku do wydm ruchomych, należy wykluczyć nie tylko zalesianie, ale i inne próby ich utrwalania;*
- k) przejścia na plażę nie udostępnione należy fizycznie 4kwidować,*
- l) koniecznym działaniem ochronnym w tym obszarze jest szczególnie intensywne zwalczanie wykroczeń z zakresu wjazdów quadami oraz wykroczeń przeciwko zakazom obowiązującym w rezerwacie przyrody -jak dotąd, wykroczenia takie są ignorowane (doszło wręcz do nielegalnego wyznaczenia szlaku w rezerwacie), co skutkuje także pogarszaniem stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000;*
- m) do ochrony lniczy wonnej nie jest potrzebne sadzenie piaskownicy i wydmuchrzycy ani stosowanie płotków stabilizujących wydmy - te działania są raczej szkodliwe dla tego gatunku.*

Odnosnie powyższego:

- ad a) Określenie, aby jezioro Sarbsko było zarybiane wyłącznie gatunkami ryb drapieżnych jest jednoznaczne z tym, iż nie należy zarybiać go gatunkami ryb z rodziny karpiowatych. Plan zadań ochronnych nie może zawierać w sobie treści będących zakazami. W związku z powyższym w niniejszym projekcie wskazano w jaki sposób należy prowadzić gospodarkę rybacką.
- ad b) do treści projektu zarządzenia dodano określenie „około 5 tablic informacyjnych, wg potrzeb”, nie zamykając się na możliwość dodania kolejnych tablic.
- ad c) Wykładanie chrustu, jako działanie ochronne, od wielu lat prowadzone jest przez Urząd Morski i przynosi efekt w postaci zmniejszenia wpływu antropopresji nie tylko na siedliska wydmore, ale i dla płatów siedlisk 2180. Dlatego, pozostawiono to działanie ochronne w treści projektu zarządzenia. Natomiast w kwestii przeniesienia szlaku rowerowego, informuje się, iż szlak udostępniony dla ruchu rowerowego i pieszego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska” zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2014 r. przebiega drogą określaną jako „północną”.
- ad d) Należy zwrócić uwagę, iż na obszarze całej Polski brak doświadczeń w tym względzie. W związku z powyższym działania ochronne dotyczące m.in. usuwania kosodrzewiny powinny odbywać się stopniowo, zaczynając usuwanie od niewielkich powierzchni i prowadząc obserwacje uzyskiwanych rezultatów. Ponadto, działanie to powinno dopuszczać modyfikacje i rewizje co do miejsc wykonywania zabiegów, a także modyfikacje szczegółowych sposobów wykonania zabiegów.
- ad e) Wyjaśnia się, iż omawiany obszar to wciąż jedynie proponowany rezerwat przyrody „Bór w Stilo”. W związku z powyższym oraz faktem, iż pzo nie może zawierać zakazów, nie planuje się wyłączenia omawianego terenu z gospodarki leśnej.
- ad f) Plan zadań ochronnych zawiera wskazania w zakresie modyfikacji gospodarki leśnej uwzględniając sugestie uczestników spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy.
- ad g), h) Jak już wspomniano wyżej, pzo nie może wprowadzać zakazów, nie planuje się wyłączenia omawianego terenu z gospodarki leśnej.
- ad i) Zapisy dotyczące pozostawiania martwego drewna zostały zmodyfikowane w oparciu o metodykę monitoringu GIOŚ z 2013 r. dla siedliska 2180 w stanie

- właściwym (FV) oraz dla siedliska 9190 w stanie niezadowolającym (U1).
- ad j) Wyjaśnia się, iż projekt planu zadań ochronnych nie zakłada prób utrwalania wydm ruchomych.
- ad k) W ocenie RDOŚ w Gdańsku, wystarczającym działaniem, nie zakłócającym walorów krajobrazowych tego terenu będzie pozostawienie innych przejść na plażę w granicach rezerwatu przyrody jako fizycznie istniejące, ale usunięcie tablic znakujących je jako przejścia i oznaczenie ich tablicami kierującymi do przejść udostępnionych, np. o treści: „Przejścia nie ma” czy też „Do najbliższego przejścia 100m w lewo” itp.
- ad l) W obecnie obowiązującym zarządzeniu znalazły się działania ochronne polegające na egzekwowaniu obowiązujących zakazów. Niemniej jednak, Minister Środowiska wskazał, iż nie należy powtarzać przepisów powszechnie obowiązujących. W związku z powyższym w przypadku siedlisk przyrodniczych 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 2190, 4010, 91D0 oraz Inicy wonnej 2216 z treści działań ochronnych ograniczających presję turystyki i rekreacji usunięto działania stanowiące powtórzenie zapisów prawnych polegających na egzekwowaniu zakazów wynikających z przepisów o ochronie rezerwatu przyrody, przepisów o lasach, przepisów porządkowych Urzędów Morskich dotyczących plaży i pasa technicznego.
- ad m) Przyjmując słuszność uwagi, z treści projektu zarządzenia usunięto ww. działania dla Inicy wonnej.

5. *Proponujemy, aby nie utracić merytorycznego sensu, planu, w załączniku 6 dodać:*

- a) *zmianę studiów uwarunkowań gmin poprzez wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego - że zabudowa w sąsiedztwie jez. Sarbsko oraz w pradolinie Chełstu między Stilo, Ulinią i jez. Sarbsko, obciążona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000,*
- b) *zmianę studiów uwarunkowań gmin poprzez wskazanie informacji o uwarunkowaniu planowania przestrzennego że rozwój infrastruktury rekreacyjnej na jez. Sarbsko obciążona jest bardzo wysokim ryzykiem negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.*

Uwagę uwzględniono.

6. *Do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000 konieczne są generalnie pewne ograniczenia stosowanej w nim gospodarki. Z przedstawionego stanowiska MŚ wynika, że nie jest to jednak możliwe w formule prawnej planu zadań ochronnych. Wnosimy więc o stwierdzenie potrzeby sporządzenia planu ochrony, w którym będzie można określić w szczególności warunki, odnoszące się do różnych sfer gospodarki oraz do zagospodarowania przestrzennego.*

W odpowiedzi na powyższe, w ocenie tut. organu nie ma potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018. Podkreślenia wymaga fakt, iż jedne z najcenniejszych elementów przyrodniczych obszaru znajdują się w granicach rezerwatu przyrody „Mierzeja Sarbska”, dla którego istnieje już dokumentacja do planu ochrony i można na jej podstawie sporządzić plan ochrony rezerwatu, który w efekcie zabezpieczy, w dodatkowym zakresie, siedliska przyrodnicze występujące na terenie obszaru Natura 2000.

Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia zmiany PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wicko, Urzędu Gminy Choczewo, Urzędu Miasta Łeba, Starostwa Powiatowego w Lęborku, Starostwa Powiatowego w Wejherowie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 14 maja 2015 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.*) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do zmiany planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia....., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (.....), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (.....) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy w Wicku, Urzędu Gminy Choczewo, Urzędu Miasta Łeba, Starostwa Powiatowego w Wejherowie, a także Starostwa Powiatowego w Lęborku oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – ..... Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zmiany planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski:

Powyższe uzasadnia dokonanie zmian w treści wcześniejszego zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206) z Wojewodą Pomorskim, pismem..... z dnia .....
.....

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018

1. Cel wprowadzenia zarządzenia
2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.
3. Konsultacje społeczne.
4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.
5. Wpływ regulacji na rynek pracy.
Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.
6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.
Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.
8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.
Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:
  - 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
  - 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.